

סודה של הפרוכת"

הרב מנשה וינר - שיעור מס' 15

1) תלמוד בבלי מסכת יומא דף נא עמוד ב :

משנה. היה מהלך בהיכל עד שמגיע לבין שתי הפרוכת המבדילות בין הקדש ובין קדש הקדשים, וביניהן אמה. רבי יוסי אומר : לא היתה שם אלא פרוכת אחת בלבד, שנאמר + שמות כו+ והבדילה הפרוכת לכם בין הקדש ובין קדש הקדשים.

גמרא. שפיר קאמר להו רבי יוסי לרבנן! - ורבנן אמרי לך : הני מילי - במשכן, אבל במקדש שני, כיון דלא הואי אמה טרקסין, ובמקדש ראשון הוא דהואי, ואיסתפקא להו לרבנן בקדושתיה אי כלפנים אי כלחוץ, ועבוד שתי פרוכות.

2) תלמוד בבלי מסכת יומא דף נב עמוד ב :

משנה. החיצונה היתה פרופה מן הדרום, ופנימית מן הצפון, מהלך ביניהן עד שמגיע לצפון, הגיע לצפון הופך פניו לדרום, מהלך לשמאלו עם הפרוכת עד שהוא מגיע לארון. הגיע לארון, נותן את המחתה בין שני הבדים. צבר את הקטרת על גבי גחלים, ונתמלא כל הבית כולו עשן. יצא ובא לו בדרך בית כניסתו, ומתפלל תפלה קצרה בבית החיצון. ולא היה מאריך בתפלתו, שלא להבעית את ישראל.

גמרא. במאי עסקינן? אילימא במקדש ראשון - מי הוו פרוכת? אלא במקדש שני - מי הוה ארון? והתניא : משנגזו ארון נגנזה עמו צנצנת המן, וצלוחית שמן המשחה, ומקלו של אהרן ושקדיה ופרחיה, וארגו ששגרו פלשתים דורון לאלהי ישראל, שנאמר + שמואל א' ו+ וכלי הזהב אשר השבתם לו אשם תשימו בארגו מצדו ושלתם אתו והלך. ומי גנזו - יאשיהו גנזו. מה ראה שגנזו - ראה שכתוב + דברים כח+ יולך ה' אתך ואת מלכך אשר תקים עליך עמד וגנזו, שנאמר + דברי הימים ב' לה+ ויאמר ללויים המבינים לכל ישראל הקדושים לה' תנו את ארון הקדש בבית אשר בנה שלמה בן דויד מלך ישראל אין לכם משא בכתף עתה עבדו את ה' אלהיכם ואת עמו ישראל... - לעולם במקדש שני, ומאי הגיע לארון - מקום ארון. - והא קתני נתן את המחתה לבין שני הבדים! - אימא : כבין שני הבדים.

3 א) תלמוד בבלי מסכת יומא דף נד עמוד א :

רב יהודה רמי : כתיב + מלכים א' ח+ ויראו ראשי הבדים וכתוב + מלכים א' ח+ ולא יראו החוצה - הא כיצד? - נראין ואין נראין. תניא נמי הכי : ויראו ראשי הבדים יכול לא יהו זזין ממקומן - תלמוד לומר ויראכו הבדים. יכול יהו מקרעין בפרוכת ויוצאין - תלמוד לומר ולא יראו החוצה. הא כיצד - דוחקין ובולטין ויוצאין בפרוכת, ונראין כשני דדי אשה, שנאמר + שיר השירים א+ צרור המר דודי לי בין שדי ילין. רש"י : ויוצאין בפרוכת - הפרוסה כנגד פתח שבמחצית אמה טרקסין, והפתח באמצע אמה טרקסין היה במקדש ראשון.

ב) תלמוד בבלי מסכת יומא דף נד עמוד א :

אמר רב קטינא : בשעה שהיו ישראל עולין לרגל מגללין להם את הפרוכת, ומראין להם את הכרובים שהיו מעורים זה בזה, ואומרים להן : ראו חבתכם לפני המקום כחבת זכר ונקבה... במאי עסקינן? אי נימא במקדש ראשון - מי הואי פרוכת? אלא במקדש שני - מי הוו כרובים? - לעולם במקדש ראשון, ומאי פרוכת - פרוכת דבבי. דאמר רבי זירא אמר רב : שלשה עשר פרוכות היו במקדש, שבעה כנגד שבעה שערים, שתים אחת לפתחו של היכל ואחת לפתחו של אולם, שתים בדביר, ושתים כנגדן בעליה. רב אחא בר יעקב אמר : לעולם במקדש שני, וכרובים דצורתא הוו קיימי.

רש"י : דבבי - שכנגד הפתחים, פתח אולם והיכל ובית קדשי הקדשים.